

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Коломбо број 6.

15 ЛЕТТА

«Народ» излази сваког дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

РОБЉЕ СЕ БУНИ

Кроз вести, обавештења и написе о Аустрији, били они избора аустријских, немачких или савезничких ствара се уверење се сада о Аустрији, као о засебној држави, само због Словена, који су у њој поробљени. Аустрија је тамница у којој је робље готово на буну. Док је Аустрија имала моћи да постоји у току овога рата, мање више, као самостална држава, она је имала потребу да бар ствара и развија о унутрашњој политици, која, колико колико, има обзира и другим народима сем Мађара и Немаца. Али предавши се сада, и војнички и економски, потпуно у руке Немачкој, Аустрија не само да нема потребе за музикама о једној такој политици, него она нема ни могућности да их обнавља.

Измеђ народа и државе у Аустрији дошло је до потпуног раскида. Словени као потицани, осећају дужност, да се себе спасу кад држава, од које никада ништа нису добили, пропада.

Страшан пример са Русијом, бедно решење пољског питања, безобзирна политика Чернинова према Чесима, насиља и вешала над Југословенима на једној страни, — а на другој призрак слободе и правде приведен до могућег остварења признањима залагањем савезничких влада, и још више приближен остварењу са-

зсти ширих размера и тиме добити обим опште револуције, може се једино објаснити страховитим терором, и распоредом несловенских трупа по словенским центрима.

Оваквом стању у Аустрији има се приписати, тако рећи, херметично затварање границе аустријске, као и забрана за странце да је прелазе.

Овакво стање не може дуго трајати. Државно-политички парадокс: да се народи једне државе боре и у границама државним и ван тих граница противу те исте државе не може опстати. Тај парадокс негира и срушиће га сама та борба народа, као што га негира принцип слободе, правде и морала.

Може се претпоставити, да је под тим утисцима, и у име Савезника, лорд Сесил приликом последње проslave у Риму и казао: »Никакво уређење односа у Европи није могуће, док се захтеви потлачених народа у Аустрији не задовољек.

ПОЛОЖАЈ НОРВЕШКЕ

Штокхолм. — После економског уговора с Америком, Норвешка је последњих дана потписала прву конвенцију са Енглеском, за коју су се водили дуго времена преговори. У смислу овог уговора Норвешка, одобрава слободан извоз у Енглеску конзерви и рибе а извозиће у Енглеску и извесну количину сардина, које је Шведска обично добијала од Норвешке. Енглеска ће од своје стране снабдевати угљем петролеумом и другим потребама.

Економско приближење Норвешке државама Сједињених Америчких Држава и Аустрији, знатно побољшава њену ситуацију у упоређењу са Шведском, где је криза у животним наморницама и у производима постала доиста акутна.

НЕРЕДИ У ЧЕШКОЈ

Лондон. — Кореспондент «Тајмса» из Милана јавља да аустријски листови дају детаље о озбиљним нередима, који су избили у Чешкој. «Арбајтер Цајтунг» каже: ово личи на буну Ломбардије и Венеције у 1848. У Колину је народ скинуо аустријску заставу и поставио чешку. Јавне грађевине у Табору, Броду, Иглаву и Оломоуц упале су. Редакције немачких листова «Прагерцајтунг» и «Прагерпајесте нехрихтен» полулазе су.

ОРЛАНДО НА ФРОНТУ

Рим. — Јављају из Вероне, да је председник министарског савета Орландо, у повратку с фронта с Пјаве, свратио у Верону, затим је обишао долину Лагарине, команданте армија и трупе. Председник је срдечно дочекан од народа. Одлазећи, Орландо је изразио команданту трупа своје задовољство због одличног реда као и због високог морала трупа.

ФИНСКА

Штокхолм. — Норвешки листови јављају, да је Финска бела гарда чинила нове покушаје да пређе норвешку границу. Сем тога се јавља, да се налази једна нова наоружана чета у Полови, код Борис Глиба, где је већ

једанпут била заустављена бела гарда.

За министра војног у новој финској влади именован је доктор Си-вен, лекар који је цело време рата провео у Немачкој, где је као лекар био у једном батаљону финских добровољаца. Ово је још један доказ више, колики утицај има Немачка у организацији финске војске.

ИЗ РУСИЈЕ

Женска. — Немачки листови јављају да Немачка држи сада усво-

јим рукама два члана царске руске породице, које је сматрала као своје највеће непријатеље. То су Марија Федоровна и Николај Николајевић, Кнез Николај, где је био бољшевички заробљеник, био је учитељ својих нећакама. Остали велики кежеви занимају се пољским радовима.

Према «Берлинер Национал Цајтунг» отпочети су преговори са руском владом, да се царској породици допусте одлазак у Румунију, а потом у Швајцарску.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Лондон. — Генерал Морис публикује у «Дејли Криклеру» један чанак, у коме коментаришући топографски изглед бојног поља, изјављује да Савезници имају преимућство јер им терен дозвољава велику лакоћу у кретању, док непријатељ има своје армије затворене у једном усвом пределу.

Ово преимућство генерал Фош ће знати да искористи што пре, пошто је већ нанео огромне губитке Немцима.

Лондон. — Енглески војни критичар пише, да је непријатељев циљ: Фошове резерве. То је принцип, који је у септембру 1914 изводио фон Крук заобилазећи својим десним крилом и покушавајући да потуче Фошову армију. Али тај се принцип окренуо против фон Клука и довео до победе на Марни, јер Немци претерујући у обиму својих првих успеха, нису били још довољно јаки да изведу до краја свој амбициозни програм.

Данашња ситуација и даље је озбиљна, али можемо

бити сигурни да Фош зна све, шта непријатељ може да покуша. Фош има своје резерве и штеди их за одлучну битку.

Лондон. — Кореспондент «Рајтерове Агенције» на француском фронту јавља: Међутрпама, које нападају, откривено је присуство више немачких јуришних дивизија, које до сада нису узимале учешћа у борбама. Сигурно је да су оне образоване почетком борбе у марту. Две дивизије немачке гарде идентификоване су у борбеној линији.

Париж. — Велика живост у кулоарима Парламента; посланици су претресали са задовољством обавештења, која су дали делегати парламентарне војне контроле. Делегати су потврдили извршен утисак који је на њих оставио морал трупа, и дивизија, које су биле спремне да се баце на непријатеља.

«Ехо де Пари» каже да енглески високи војнички кругови изјављују да је не-

ФЕЉТОН

МАТИА МАНДЕС:

ОГЛЕДАЛО

1

ишла по вароши, да су ерне свој лик, па, знајући да је грозна, беше јој утеха да мисли да се друге нису посматрале како су леле.

Ви судите добро да млада девојке и младе жене из те земље нису биле никако задовољне.

Шта вреди имати најлепше очи на свету, уста свежа као руже, и задевати цвеве у косу, кад се не може видети ни коса, ни уста, ни очи?

Што се тиче одласка рачуноу рећи. Ружна у толикој мери да би и најружније наказе изгледале дивно, ма добро спојеним биле су ма добро спотјеним биле су због драгана кога је имала.

у том крају: вода се вадиле из тако дубоких бунара да никако није било могуће спазити њихову течну површину, и не у судове у којима би било места за одејај, већ у чинијама савским плитким.

Жалост је превазилазила оно што би човек могао замислити, нарочито код лепотица које нису биле тако ретке у овој земљи као у осталим; кралица се није обзирала на то да их сажаљева, напротив сасвим задовољна тиме што су њене поданице незадовољне што се никако не могу видети, као што би она сама осећала ужас да себе види.

II

Међутим била је, у једном предграђу вароши, једна млада девојка по имену Зумбулка која је била мање тужна од осталих.

Неко који налази да сте лепи и не зазире никад да вам то каже, може служити као огледало.

— Шта? одиста? питаше она, боја мојих очију нема ничега што се не би допадало?

— Оне су равне bleuet-у у који би пала бистра капља вилибара.

— Ја немам црну кожу?

— Знајте да је ваше чело чистије него пахулица снега: знајте да су ваши образи као бледе руже.

— Шта треба да мислим о мојим уснама?

— Да су као отворена малина.

— А о мојим зубима, молим вас?

— Да зрна од пиринча, исто тако фина као они, нису исто тако бела.

— Али што се тиче мојих ушију, зар немам места да се узнемирујем?

— Да, ако то може узнемиравати да имате у лакој коси која се уплеће, две мале шкољке сложене као тек сад расцветали каранфили.

Тако они разговараху, она очарана, он још ушећенији, јер он не говорише ни једне речи која не беше сушта истина; оно у чему она налазаше задовољство да чује да се хвали, он уживаше да то види. Толико и тако лепота њихова узајамна љубав постајаше с часа на час све силнија.

(Наставиће се)

ШАЛА И ЗАБАВА

Гаада Риста испраћа свога сина на воз и прашта се: »У здрављу да стигнеш и Бог нека је са тобом!»

— »Шта ти говориш, оче, — као да Бог путује трећом класом.«

Кад се добро наједем и напијем нисам способан ни за један тежи посао сем спавања.

Доктор: »Но, како је дејствовао нови лек за чишћење?»

Пацијент: »Добро, два пута!»

Доктор: »Шта, зар само два пута?»

Пацијент: »Један пут од 8—11 и други пут од 2—7 часова.

Један телефонски раденик отисне се са петоспратне куће, и кад је био припаду у висини другог спрата, одржи себи овај монолог.

»До сада ово падање није баш тако страшно, — само ако потраје и даље овако.«

пријатељ имао три објектива: наступање ка Ла-Маншу, пробијање једнога споја између француско-енглеског фронта; и покушај да наступају ка Паризу. Узимајући последњи објектив, непријатељ је изабрао најзгоднији за савезнике, јер им се на овај начин пружа прилика за маневрисање.

Париз. (Званично). — Између Оазе и Ене непријатељ задржан енергичним отпором француских трупа, није ни мало напредовао.

Између Ене и Урка битка се наставила са великом интензивношћу цело вече и цело ноћ.

У 19 сати почели су жестоки напади у пределу Пернан, Саконен, Миси о Боа, Трен.

Пернан је пао у руке непријатељу после упорне одбране, која је коштала непријатеља врло тешких губитака.

Више на југ Французи су напустили мадо терена западно од Саконена и Миси о Боа, Фаврон и Трен на које је непријатељ напао задржали су Французи.

Борба је била такође интензивна у пределу јужно од Урка. Непријатељ потпомогнут јаком артиљеријом упутио је своје снаге против Молоја, Неји ла Потери, Корси и Буреш.

Једним контра нападом Французи су повратили Молој; Неји ла Потери била је позорница огорчених борби, пошто је више пута прелазило из руке у руку на крају је остало у поседу Немаца.

Америчке су трупе зауставиле напредовање немачких снага, које су покушавале да уђу у шуму Неји и једним сјајним контра нападом одбациле на север од ове шуме.

Више на југ непријатељ није могао да постигне никакав успех.

На фронту Марне, један непријатељски батаљон, који је био прешао на леву обалу реке наспрам Жолгона, једним контранападом дочекале су француско-америчке трупе и одбациле на другу обалу наневши му тешке губитке.

Уништен је провизорни мост и 100 заробљеника пало је у наше руке.

Оружани савез

Цирих. — Један полузваничан извештај из Берлина, који објављује «Келнше Цајтунг», даје следеће обавештење о новом уговору савеза између Аустро-Угарске и Немачке.

«Није тачно рећи, да је утврђено у принципу, да нови савез буде саставни део Устава обеју царевина.

О томе није било питања. Радило се само за споразум у војничком, политичком и економском погледу. Овај споразум треба да буде хомоген и у колико је могуће да буде потписан у потпуној целини. Значи, потписале се споразум за војничке, политичке и економске односе.»

«Економски преговори продужиће се за време лета а у исто време спремаће се војничка и политичка директива за будући савез. Ово ће одговорати практичном искуству, које се стекло за време рата.»

Будући војнички споразум зваће се војничким изразом: Оружани Савез.

На мору

Њујорк. — Министар Даниелс изјавио је у једном говору: «Као пример активности наших торпиљера, навешћу овај: ту скоро стигао је у једну француску луку један контра-торпиљер, који је преко океана испратио најмање 177 бродова. Кад је адмирал Шмит отишао на брод, да честита команданту и посади, и казао да им је без сумње потребан заслужени одмор, они су затражили да им одмах повери нов задатак.

Морнарица Сједињених Држава броји сада 300.000 људи, али ће се та цифра скоро попети на 400.000.

Добровољно пријављивање тако је велико, да смо принуђени да молимо рекруте да неколико дана остану код куће, док нађемо начина, да их укрцамо. Ми можемо бити поносни што су наши морнари свуда, у Енглеској, Француској и Италији, где су вршили своју дужност, били увек поштовани од наших Савезника, који им се стално диве.»

ИНДУСТРИЈСКА АКЦИЈА

Њујорк. — Услед рата силно се развила металургијска индустрија. Све фабрике метала раде без прекида и дању и ноћу. Железничка администрација поручила 922.100 тона развог материјала, потребног за вагоне, који мора да буде готов до 3. јуна ове године. Створен је један синдикат у циљу, да се подигне једна огромна фабрика за израду мерзера од 16 палаци. Друге се две фабрике раде, које ће у велико производити топове, муницију и разне машине.

Технички часопис «Ајрон Тред Ревју» пише, да индустрија гвожђа и челика добија сваког дана све већи значај услед непрестаних поруџбина министарства рата. Ако се овако настави, мало ће што остати за приватну индустрију. Поред потреба за војску, металургијска индустрија мора да подмирује и потребе морине и жељез-

ница, које су, сваког часа, све веће. Са тражњом гвожђа и челика, долази пропорционално и већа тражња угља и кокса, чија се продукција повећава свим могућим средствима.

КРАЈ АФЕРЕ

Штокхолм. — Одбор за ревизију протокола оштро је напао бивше министре спољних послова због њиховог учешћа у афери Луксбург. Одбор се изјаснио у првом реду против тога што су достављани Луксбургви телеграми и мисли да не мора узети у обзир, да ли је достава с гледишта међународног права дозвољена или не, али сматра да то треба оштро осудити. Истраживањем се је доказало, да се у министарству спољних послова није знало за садржај депеша, јер није било могућности за вршење контроле. Сем тога одбор наилази на јединствен случај, да је достава телеграма почела и наставила се, а да се није водило озбиљног рачуна о становишту међународног права и о дипломатској пракси.

ПОВОЉАН РЕЗУЛТАТ

Лондон. — Кружи вест, да немачка влада већ месец дана не може, да нађе више официра и морнара потребних за сумарене.

С друге стране, мере које су предузеле Савезнице против сумарена, дале су одличне резултате.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ
23 сата. — У току дана Немци су знатно успорили своју акцију и ограничили се на неколико локалних покушаја. Немачка је артиљерија била активна северно од Ене, између Ене и Урка и у пределу Ремса.

Северно од Мулен-сугу-Ван француске трупе су побољшале свој положај и заузеле нешто терена.

У пределу Лонпон Немци су успели да замоменат уђу у шуму Рец, али Французи су их одмах контранападом потисли до источних ивица.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Прошле ноћи одбили смо непријатељску јуришну оделења у близини Бомон-Амел. Други непријатељски испад северо западно од Кемела одбиле су француске трупе и задобиле заробљеника.

Било је нешто акције у ваздуху.

У току идуће ноћи бачено је 18000 кграма бомба на станицу Сен Кантен, Две и Луксен-

Дневне Вести

БОМБАРДОВАЊЕ БИТОЉА

За прошлих 24 сата непријатељ је избацио на варош 2 гранате и на периферију 61. Жртава нема. Две куће оштећене.

БЈАВЕЊЕ Г. ВЕНИЗЕЛОСА

Јучерашњи дан г. Венизелос је провео у Солуну. Обишао је све болнице, у којима су рањеници из борбе код Срка ди Леген и честитао им победу.

САОПШТЕЊА

Давид Димитријевић да престане Генералном Консулату у Солуну, ради саопштења по акту Р. Бр. 4167.

Рафаило Ј. Пијаде 1, 4, Бизерт, моли Давида Пијаде тумача да му јави адресу.

Каплар Стојан Живковић из Парзова, среза гиланског окр. косовског, моли да му се јаве: кум Трајко Цеклић; другови и пријатељи, Тодор Јовић, Јаћим Костић и Костадин Маринковић на адресу, 4 чета 3 бат. бр. п. 40.

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

Василије Петровић ред. 3 брд. батер. бр. п. 216 извештава своју породицу у селу Власини, масурички, врањски, да је са сестрићем Миланом и братом Томом жив и здрав, као и селаци: Стратимир Илић, поруч. Драгутин Миливојевић, Тренча Банковић, Стојадин Божиловић, Влајко Милошевић, Милорад Анђелковић, Влајко Илић, Стојиме Николић, Стојан Миленовић, Чедомир Митровић, Сима Филиповић, Милан Цветковић, Пера и Влајко Поповићи, Таса и Сима Аризановићи, Душан Младеновић из Вучоделце, Петар Петровић из Преколица, Вукашина Динић, из Кривофеја, Младен В. Анђелковић из Клисурице и Младен Т. Анђелковић, моле да им се породице јаве.

бург. Оборена су 3 немачка апарата а један је пао ван контроле. Наши апарати сви неповређени.

Извештај, који је примљен од врховног команданта енглеских трупа у Италији, каже, да су Италијани извршили две успешне операције на двама крајњим тачкама своје линије: прву у Тонале а другу код Капо Силе.

Од 12 маја енглески авијатичари су уништили 14 непријатељских апарата и 1 принудили да се спусти ван контроле. Једног нашег апарата нема.

АМЕРИЧКИ КОМИНИКЕ

Борбена активност у Пикардији и у Лорену.

Било је артиљеријске борбе на више тачака у Лорену.

Било је и ваздушне борбе, у којој су наши авијатичари уништили један непријатељски апарат. Једног нашег нема.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Јуче је наша артиљерија бомбардовала успешно непријатељске прве линије, комуникационе линије и важне центре у Вал Лагарина, на висоравни Азна-

го и на разним секторима на левој обали Пјаве. Непријатељске батерије биле су активније у пределима Понте ди Пјаве и Мизеле. У пределу Грапа наше су патроле нападе једно непријатељско одељење на-

невши му губитке. Преграле су такође једну непријатељску предстражу се преда после жестоке борбе. Одбијене су непријатељске патроле на мосту Корно и на вратима Сатона.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Рим. — Јављају из Париза, да у војним круговима влада потпуно оптимизам. Војни критичари пишу, да су Французи извршили контра нападе и побољшали врло осетно ситуацију на бојном пољу.

Крф. — Сем министра Унутрашњих Дела, сви љанови Владе отпутовали су за Солун ради ликвидирања текућих послова. (Пресбирор.)

Рим. — Јављају из Цириха: Верује се да ће нови председник немачког Рајхстага бити Тиренбах, чији ће избор потпомогати Ерцбергер.

Париз. — Један немачки сумарен, који је био интерниран у једној шпанској луци, покушао је да побегне, али су га на време ухватили шпански торпиљери.

Рим. — Италијани су оборили у месецу мају 140 непријатељских аероплана.

Париз. — Клемансо је држао дуг експозе о општој војној ситуацији пред комисијом за војску. Дао је обавештења о стању садашњих операција и о употреби савезничких ефектива.

Његово излагање по својој тачности и јасноћи, учинило је врло добар утисак на комисију.

Цирих. — «Нордајче Цајтунг» публикује писмо једног вишег официра, који се бори на западном фронту, у коме признаје да су их успеси коштали и коштају много крви и да се не може порећи, да су неке јединице претрпеле страховите губитке.

Париз. — Војни критичари предвиђају да ће се променити правац офанзиве на западном фронту. Нова офанзива почеће, по њиховом уверењу, у правцу Амијена.

Вашингтон. — Министар морине Рузвелт изјавио је, да офанзивна акција против немачких сумарена даје одличне резултате. Амерички торпиљери не чекају на немачке сумарене, већ их сами траже.

Колико је ова акција успешна види се из тога, што је осигурање на људе, који путују за Европу опет спало за 2.50 долара на хиљаду, а за бродове за 3 на сто.

Цирих. — У кварту Цариграда, Стамболу, букнуло је велики пожар и уништио велики део кварта.

Цирих. — Војни критичар «Берлинер Тагеблата» очекује, да ће Италијани предузети офанзиву. Ова би офан-

зива имала почети на фронту Трентина и би да би уперена против Тирола.

Атина. — Идуће недеље грчки Краљ ће отпутovati у Пелопонез, да изврши посету над трупама.

Париз. — Бомбардовање париске околине из великог топа поновило се данас.

Париз. — Председник белгијског министарског савета Бреквил, дао је оставку због неких несугласица у погледу метода владања. Бивши председник скупштине Курман замениће га.

Петроград. — Чешко словачка одељења приближила су се Омску, броје 8000 људи. Совјет је послао трупе против њих.

Париз. — Листови је двојдушно констатују стабилност на фронту. «Ом Либр» каже, да се наша команда осећа потпуно сигурном за скору будућност.

СОЛУНСКИ ФРОНТ

Обострана артиљерија наставља да развија велику активност, у којој се јасно види надмоћност нашег гађања из свих калибара.

Више покушаја непријатељске пешадије против наших организација, одбијено је. Непријатељ је тиме претрпео само још више губитака без икаква резултата.

Напротив, Савезнице су на више тачака извршили успешна извиђања до самог центра непријатељских линија. Такође, једно српско одељење, доказујући још једном своју репутацију, продрло је у непријатељски положај. Пошто је сломило отпор заузело је положај и одбило је бугарске покушаје да поврате изгубљени терен.

На другом месту једно јако извидничко непријатељско одељење које је покушавало да продре између линија, натерано је од једног одељења грчке коњице у бегство, које је својом брзином маневрисања изненадило непријатеља да није имао времена ни да размисли.

Савезнички авијатичари бомбардовали су непријатељске депое и логоре, произвевши велике штете.

У току ових ваздушних операција пилот Сон избацио је из строја један непријатељски апарат. То је четврти који је овај пилот за месец дана уништио.